

Η ΖΩΡΖ ΣΑΡΗ ΓΙΑ «ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟ»

«Αντίο» σε 1,5 εκατ. αναγνώστες

Η πολυδιαβασμένη Ζωρζ Σαρή του 1,5 εκατομμυρίου αντιτύπων, μία από τις συγγραφείς που άλλαξαν το τοπίο της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας, δηλώνει ότι έγραψε το «τελευταίο» της βιβλίο

Του **Μανώλη Πιμπλή**

Είναι από τους πλέον πολυδιαβασμένους Έλληνες συγγραφείς όχι μόνο στον χώρο της παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας, αλλά και συνολικά. Οι Εκδόσεις Πατάκη, που εκδίδουν τα βιβλία της Ζωρζ Σαρή από το 1991, υπολογίζουν ότι έχουν διατεθεί σχεδόν 1,5 εκατομμύριο αντίτυπα από τα τριάντα και πλέον βιβλία που έχει γράψει.

Τα δέκα από αυτά είναι για μικρά παιδιά και άλλα δεκαοκτώ μυθιστορήματα γενικά κατατάσσονται στον χώρο της νεανικής λογοτεχνίας. Τώρα, η ηθοποιός η οποία φημίσει στη Σχολή του Δημήτρη Ροντήρη και που έκλεισε τη σχετικά σύντομη καριέρα της στο σανίδι δίπλα στον Τάκη Χορν, φαίνεται πως βάζει παύλα δίπλα στην τελεία και της δεύτερης της – και ακόμη πιο επιτυχημένης – καριέρας.

«Στο τελευταίο μου βιβλίο αισθάνθηκα την ανάγκη να χαρίσω στην Έμμα τη ζωή που δεν είχε, το τέλος μιας δυναμικής γυναίκας, ικανής να ξεπεράσει τον πόνο και να σταθεί στα πόδια της αυτάρκης και αξιοσημείωτης γράφει στο οπισθόφυλλο του νέου και τελευταίου – όπως η ίδια δηλώνει – βιβλίου της με τίτλο «Το προτελευταίο σκαλοπάτι».

Πιθανόν να είχε κλείσει νωρίτερα, πριν από τέσσερα-πέντε χρόνια,

«Μ' αρέσει να γράφω τη ζωή μου, να περιγράφω την αλήθεια μου» λέει η Ζωρζ Σαρή που δηλώνει πως έγραψε το «τελευταίο βιβλίο», τουλάχιστον 1.500.000 αντίτυπα (από το 1991) μετά...

«Ήμασταν η πρώτη γενιά συγγραφέων που έβλεπαν τα παιδιά από κοντά»

«Τα παιδιά μάς αγαπούσαν πολύ» λέει η Ζωρζ Σαρή για την εποχή που αλώνιζε με την αδελφική της φίλη, Άλκη Ζέη, τα σχολεία της Αθήνας και της περιφέρειας. «Καβαλούσαμε ένα αυτοκίνητο και πήγαίμε. Ήμασταν η πρώτη γενιά συγγραφέων που επεδίωκαν μία ουσιαστική επαφή με τα παιδιά από κοντά. Δεν έγραφα το βιβλίο και μετά πήγαίνα στο κρεβάτι για ύπνο. Το έγραφα και πήγαίνα κοντά στα παιδιά. Δεν το έκανα υστερόβουλα. Η επαφή με τα παιδιά ήταν μια ευτυχία. Συχνά μας κυνηγούσαν, το κράτος δεν ήθελε να γίνονται οι εκδηλώσεις μας στο σχολείο. Αλλά τα παιδιά και οι γονείς μάς αγαπούσαν. Δεν μας άφηναν να φύγουμε. Αλλά κι εμείς δεν πήγαίμε απλά να διαδώσουμε το βιβλίο μας και να φύγουμε. Συχνά μέναίμε όλη τη μέρα μαζί τους. Και κανείς δεν μας βοηθούσε οικονομικά, όπως γίνεται σήμερα με τα οργανωμένα προγράμματα επισκέψεων συγγραφέων στα σχολεία».

Έβαλαν την Αντίσταση στα παιδικά βιβλία

Το πρώτο της βιβλίο, «Ο θησαυρός της Βαγίας», η Ζωρζ Σαρή το έγραψε το 1969. Ήταν οι πρώτες συγγραφείς, εκείνη και η Άλκη Ζέη, που έβαλαν στους ορίζοντες του παιδικού βιβλίου και τα μεγάλα πολιτικά γεγονότα της εποχής. Βιβλία όπως το «Όταν ο ήλιος...» που μιλάει για την Αντίσταση, οι «Νικητές» (με φόντο τον Εμφύλιο) ή τα «Γενέθλια» (για τη κούνια). Όπως λέει η Χρύσα Κουράκη, που έκανε διδακτορική διατριβή πάνω στο έργο της, «από τα "Ψηλά Βουνά" του Ζαχαρία Παπαντωνίου και μέχρι τη δεκαετία του '70, η παιδική λογοτεχνία συνέχισε με τα πρότυπα του 19ου αιώνα, τόσο στη θεματική όσο και στον ηθικοπλαστικό διδακτισμό».

τη συγγραφική της διαδρομή αν ένα γράμμα νεαρής αναγνώστριάς δεν της ζητούσε να συμπληρώσει τα κενά του παζλ των μυθιστορηματικών της πρώων. Έτσι προέκυψαν δύο-τρία μυθιστορήματα ακόμα, όπως το «Τότε...» και το «Προτελευταίο σκαλοπάτι».

«Ήθελα να βάλω ορισμένα πράγματα στη θέση τους» λέει στα «ΝΕΑ» η Ζωρζ Σαρή για το νέο της βιβλίο. «Είχα μετανιώσει για κάποια πράγματα που είχα γράψει, γιατί δεν υπήρξε δικαίω με ορισμένους ανθρώπους. Και ήθελα να τους αποκαταστήσω».

Ο λόγος στην πραγματικότητα είναι για τους γονείς της Ζωρζ Σαρή. Είναι κοινό μυστικό ότι όλα της σχεδόν τα μυθιστορήματα αποτελούν όψεις μιας σάγκα, της σάγκα της δικής της οικογένειας. Η μητέρα της Γαλλίδα από τη Σενεγάλη, ο πατέρας της Έλληνας – καθηγήτριας Γαλλικών – από το Αίβαλι. Εκείνη ως Έμμα, εκείνος ως Σωκράτης, αποτελούν κομμάτι ενός ολόκληρου κόσμου από αδελφές, αδελφούς, θείους, θείες που

την η πολύ αυστηρή αντιμετώπιση του Σωκράτη στα μυθιστορήματά που έγραψε η κόρη του.

Στο «Προτελευταίο σκαλοπάτι», όπου ο Σωκράτης μετονομάζεται σε Αλέξανδρο, η Ζωρζ Σαρή κάνει μια εμφανή προσπάθεια να δικαιολογήσει τη στάση του, ενώ ταυτόχρονα πιάνει το νήμα της ζωής της μητέρας της από την εποχή που ήταν μικρό παιδί, στη Σενεγάλη, κάτι που δεν είχε κάνει ως τώρα. Ταυτόχρονα επιφυλάσσει γι' αυτήν ένα διαφορετικό, πιο μυθιστορηματικό τέλος από το πραγματικό, της λεγόμενης «τρέλας», που αργότερα κατάλαβαν ότι ήταν Αλτχάιμερ.

«Μ' αρέσει να γράφω τη ζωή μου, να περιγράφω την αλήθεια μου» λέει η Ζωρζ Σαρή, αλλά συμπληρώνει: «Καταλαβαίνω ότι έχω κάποιες δυσκολίες πια, αισθάνομαι μια κόυραση». Φέτος κλείνει τα 84 της χρόνια, ενδεχομένως όμως θα κυκλοφορήσουν ακόμα ένα - δύο βιβλία της, ιδίως από παλαιότερα, ανέκδοτα χειρόγραφα.

παραλούνουν στα μυθιστορήματά της, κάθε φορά σε άλλη φάση της ζωής τους. Η μητέρα της, μια δυναμική γυναίκα, κατέληξε να πεθάνει «τρέλη» – για την εκδήλωση της ασθένειας κάποτε ο Σωκράτης κατηγορήσει την ίδια του την κόρη, δηλαδή τη – μικρή τότε – Ζωρζ Σαρή. Το αποτέλεσμα ή-